

debatt

redaksjon@lokaltidningen.no

Stolt? Flau?
Imponert? Provosert?
Si din mening!

Frognerparken eller Vigelandsparken?

Under overskriften «Frognerparken eller Gulliparken» i Lokalavisen Frogner 15. ds. engasjerer Emil Moestue og Tone Vilnes seg i en trepartskonflikt mellom seg selv og «ytterpunktene», disse representert ved på den ene side Ole Chr. Gulli med «sine mektige venner» (i foreningen «Frognerparkens Venner»), og på den annen side kunstneren Jens Johannessen med «sin mektige retorikk».

Selv representerer Moestue og Vilnes øyensynlig en slags gylden middelvei, hvor mantraet er «respekt for Frognerparken i pakt med Gustav Vigelandts idé».

Tja, Vigelandtsanlegget er kommet for å bli. Vi får avfinne oss med at det har satt sitt umiskjennelige preg på parken vår. Men *må* vi absolutt rippe opp i historien om Gustav Vigelandts idé, ennsi insistere på å virkeliggjøre hans idé til dens ytterste konsekvens, om det så skal innebære en total énsretting av parkens fysiske utforming i pakt med kunstnerens ånd?

La heller utgangspunktet være respekt for Frognerparken.

Da må vi ta inn over oss sakens realia: Frognerparken er en grunn lunge praktisk beliggende i Oslo Vest, til glede og vederkvæelse for Rikshovedstadens innbyggere og skuelystne tilreisende. Her kan besteborgere promenerer, kjæreste-

par sverme, russen røpe, frisksportere jogge, småbarnsforeldre og hundeeiere luften sine håpefulle mens turistene kan glo seg skakke på Gustav Vigelandts sosialdarwinistiske skaperverk. Gustav var en gluping. Inngikk i 1921 en avtale med Kristiania kommune, som gav ham frie hender til å fylle Frognerparken med egenprodusert nips i megaformat. Han lot seg ikke be to ganger! Resultatene ser vi idag, ganske OK forresten - Vigeland var jo et geni og en skikkelig nasjonsbygger. Satte Norge på bykartet og Kristiania (som i mellomtiden var blitt til Oslo) på verdenskartet. Og parkmøblementet ble riktig småpent, bortsett fra den ekle skrikerungen som står på rekkverket på broen.

Men, når parken stadig oftere omtales som *Vigelandsparken* og dertil systematisk renses for visuelle elementer som ikke er av ren vigelandiansk herkomst, er det på tide å rope et varsko. Å stanse og snu denne vederstyggelige utglidningen burde være en flaggsak for ekte kulturvernere. Ikke minst burde organisasjonen *Frognerparkens Venner* føle seg kallet til å stanse den overhåndtredende vigelandisering av parken. De eldre blant oss vil med vemod minnes Candela-skallet og de små tømmerhyttene med torvtak - Monica-skolen - men i 1990 kom river'n og tok dem - de bar jo

ikke Vigelandts signatur - og hvor var *Frognerparkens Venner* da? Ennå har ikke utrenskningene nådd Arne Durban Oscar Mathisen-skulptur eller Per Unga Sonja Henie-statue, men vi frykter det verste. For Frogner Stadion brenner et blått lys. At tennisbanene og Frognerbadet er i faresonen, kan neppe utelukkes, deretter ryker trolig Klubbju-setra og Frogner Hovedgård alias Bymuseet.

Frognerparken en saga blott, oppslukt og erstattet av Vigelandsparken? Et skremmende perspektiv.

Slik behøver det selvsagt ikke å gå. Det er lov å følge *Fjellvettregel nr. 8*, som sier «Vend i tide - det er ingen skam å snu». Det er prisverdig at Byantikvaren ønsker at Frognerparken skal fremstå i mest mulig original stand og bevares slik for kommende generasjoner, selv om det ikke er umiddelbart klart *hvilken* originale stand man har i tankene (åpenbart ikke pre-1921-utgaven). Og i likhet med Moestue og Vilnes setter også undertegnede stor pris på det som er gjort de siste årene for å gjenskape parkens «opprinnelige preg». (Jeg tenker da ikke på grusveiene, som fremstår som et veritabelt feilgrep. Ikke bare er grusdekket til hinder for barnevogn- og rullestolbrukere, men grusen blir til gjørme som flyter på brede fronter ut over gressteppet og ser riktig så ufyseelig ut).

Gustav Vigelandts idé blir adekvat ivaretatt av Vigelandtsanlegget, slik som det nå engang fremstår, og slik det nå engang har lagt beslag på store deler av parken vår. Det får vi forsone oss med, men la nok være nok. Skulle bevaringsbestrebelsene føre til at parken i større grad får preg av å være et «utendørs museum», så er det neppe det verste som kunne skje. La oss gjerne debattere problemstillinger som «utvikling av parken i pakt med tiden» kontra gjenskaping av parkens opprinnelige preg og bevaring i original stand for kommende generasjoner. Men la en slik debatt ikke minst omfatte hvilke tiltak som må settes inn for å motvirke det ubønhørlige forfall som utgjør en permanent trusel mot parkens kvaliteter. Her har ikke minst publikum - brukerne av parken - et betydelig ansvar (mye ville f.eks. være vunnet hvis man kunne få slutt på den omfattende forsøpling med engangsgriller, tomflasker og glasskår, ølbokser og allskens emballasje- og matrester som gjør at store deler av parken på sommerstid fremstår som en svinesti).

For å gjenta: La ledetråden være respekt for *Frognerparken* - med Vigelandtsanlegget og det hele, men forøvring uavhengig av Vigelandts idé.

Odd Gunnar Skagestad